

Ky dokument nuk është prova. Prova janë bajtët e ruajtur: HTML-ja e faqes, pamja e saj, dhe zinxhiri i hash-eve që i lidh. Kjo dëshmi është paraqitja e tyre, e prodhuar automatikisht. Verifikohet me kodin më poshtë **pa na pyetur ne**.

ARTIKULLI

TITULLI	Toka po çahet nën Paqësorin Veriperëndimor, shpërbëhet një zonë gjigante tektonike – Vizion Plus
ADRESA	https://www.vizionplus.tv/toka-po-cahet-nen-paqesorin-veriperendimor-shperbehet-nje-zone-gjigante-tektonike/
BURIMI	vizionplus.tv
GJENDJA	online

KOHA

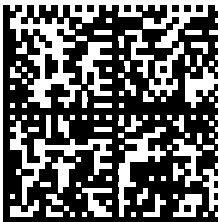
KAPUR NGA NE	25 shtator 2026, 16:28:54 UTC <i>Dritarja jonë e pasigurisë: ± 300 s — intervali me të cilin e kontrollojmë këtë burim.</i>
DEKLARUAR NGA PORTALI	25 shtator 2026, 16:25:40 UTC <i>Koha e deklaruar vjen nga pala që po vlerësohet. Ora jonë nuk preket prej saj, dhe të dyja shfaqen këtu të ndara.</i>

HASH-ET · SHA-256

PËRMBAJTJA	ec1bd9f5eb4cda0d91f965c2abf317949e288fa6fa987d90c2d86ded0960ef55
TEKSTI	64fb8e64a4ca9113862a1393350117bae0941d09c5179207f60be8c3a5fde1e2
PAMJA	beed3a6d853f3b860758f447535fa5e20b61691886a8ee1b4244bb51670c1d67

ZINXHIRI I PROVËS

KJO HYRJE	ea57c1164c5b64a400873935f8f2321747f48f1680679a497692f684b83c855f
E MËPARSHMJA	—
RRËNJA MERKLE	96339b4c2dc892b32bb4ef058b3a026fd313b806f95d2de1cfb905f974369f65
ANKORIMI	submitted — dërguar, ende pa bllok <i>Deri te blloku, kjo provon integritetin, jo kohën.</i>

SKANOJE PËR TA VERIFIKUAR

Kodi të nxjerr te eksploruesi i STAMLES. Ai regjistër nuk është yni: nëse serveri ynë bie nesër, vula mbetet aty ku është.

Faqja tregon njërën nga tri gjendjet — **nuk u gjet**, **në radhë**, ose **e konfirmuar** me bllokun, rrënjën Merkle dhe transaksionin në Polygon. Krahazo hash-in që gjen atje me atë të shtypur më lart: nëse përputhen, kjo kapje ekzistonte para asaj ore, dhe ne nuk mund ta kishim ndryshuar pas saj.

<https://scan.stamles.eu/verify/ea57c1164c5b64a400873935f8f2321747f48f1680679a497692f684b83c855f>

PAMJA E FAQES

Renderuar nga HTML-ja jonë e ruajtur, jo nga rrjeti. **Riprodhon kopjen tonë, jo pamjen e atëhershme:** stilet dhe imazhet e largëta mund të mos ekzistojnë më ose të kenë ndryshuar.

Motori: chromium-stored+assets · dritarja 1280×1024 px

Lajme

Programe

Seriale

Video

Guida TV

Kërko

LIVE

LIFESTYLE

Toka po çahet nën Paqësorin Veriperëndimor, shpërbëhet një zonë gjigante tektonike

Taulant Halili

Publikuar 25 Shtator 18:25 · 9 min lexim

Zbulimi, i raportuar në Science Advances, tregon se një zonë subduksioni po shpërbëhet në mënyrë aktive në pjesë. Zonat e subduksionit formohen aty ku një pllakë tektonike detyrohet të futet nën një tjetër dhe shtyhet thellë në Tokë. Ato janë përgjegjëse për disa nga tërmetet më të mëdha të planetit, shpërthime të fuqishme vullkanike dhe ndryshime afatgjata në kontinente dhe basene oqeanike.

Megjithatë, deri tani, shkencëtarët kanë pasur pak mundësi për të parë qartë se si një prej këtyre sistemeve gjigante arrin në fundin e jetës së tij.

Si vdes një zonë subduksioni

Subduksioni është një nga proceset kryesore që riformëson vazhdimisht sipërfaqen e Tokës. Ndërsa një pllakë oqeanike zhytet nën një pllakë tjetër, materiali nga korja bartet poshtë, drejt mantelit, shtresës së nxehtë që ndodhet nën koren e Tokës.

REKLAMË

Këto sisteme mund të mbeten aktive për miliona vjet, por nuk mund të vazhdojnë pafundësisht. Përndryshe, kontinentet përfundimisht do të grumbulloheshin mbi njëri-tjetrin, oqeanet do të zhdukeshin dhe një pjesë e madhe e historisë gjeologjike të Tokës do të fshihej.

Kjo i lë gjeologët përballë një pyetjeje themelore: çfarë e shkakton në të vërtetë ndalimin e një zone të pjekur subduksioni?

“Ta vësh në lëvizje një zonë subduksioni është si të përpiqesh të shtysh një tren përpjetë kërkon një përpjekje të jashtëzakonshme,” tha Brandon Shuck, gjeolog në Louisiana State University dhe autori kryesor i studimit. “Por pasi ka filluar të lëvizë, është si një tren që vrapon tatëpjetë, i

NË TRANSMETIM

Trashëgimtari Halef

deri në 19:00

Minutë pas minute

18:10 | RI

Sandër Simoni zgjidhet anëtar i KLGJ

18:09 16 minuta më parë

Pas dy vitesh debatesh, aeroporti i Milanos merr emrin e Silvio Berlusconi

17:45 40 minuta më parë

Trump pret sërisht Xi Jinping në Shtëpinë e Bardhë: I kemi dhënë...

17:36 49 minuta më parë

Protesta në Portugali për çmimet rekord të karburanteve, 500 kamionë...

Më të lexuarat

1 Tre muajt në vijim me energji të fuqishme, astrologia bën parashikim...

2 Të shtëna me armë në Tiranë, plagoset një shtetas nga Kosova

3 E rëndë, 51-vjeçari shqiptar gjendet pa jetë në një kantier ndërtimi në It...

4 Taksia përplaslet me autobusin, lëndohen 2 gra dhe një vajzë

5 Arrestimi i Vlora Hysenit, ambasadori bullgar nga Pusteci: Shqipëria në BE...

NEWSLETTER

Përmbledhja e ditës në e-mail

emaili juaj

Abonohu

REKLAMË

pamundur për t'u ndalur. Për ta përfunduar atë nevojitet diçka dramatike në thelb, një aksident treni.”

Shkencëtarët tani mund të jenë duke e vëzhguar këtë proces teksa zhvillohet nën Kaskadia.

Një pllakë tektonike po shpërbëhet nën Kaskadia

Në brigjet e ishullit Vancouver, pllakat Juan de Fuca dhe Explorer po detyrohen ngadalë të futen nën pllakën e Amerikës së Veriut. Kjo zonë është pjesë e zonës së subduksionit të Kaskadias, një kufi i gjerë tektonik që shtrihet përgjatë veriperëndimit të Paqësorit.

Studiuesit kombinuan të dhëna të detajuara nga tërmetet me imazherinë e reflektimit sizmik për të parë thellë nën fundin e detit. Teknika funksionon disi si ekografia mjekësore. Shkencëtarët dërgojnë valë zanore në Tokë dhe matin mënyrën se si këto valë kthehen nga struktura të ndryshme nëntokësore.

Matjet sizmike erdhën nga Eksperimenti i Imazherisë Sizmike të Kaskadias i financuar nga NSF, CASIE21, i zhvilluar në vitin 2021, gjatë të cilit studiuesit në bordin e një anijeje dërguan valë zanore drejt fundit të oqeanit. Një kablo 15 kilometra e gjatë, e pajisur me instrumente dëgjimi nënujor, regjistroi sinjalet e kthyer.

Duke analizuar këto jehona, shkencëtarët krijuan imazhe të detajuara të strukturave të fshehura nën fundin e detit. Ajo që u shfaq ishte befasuese: çarje dhe thyerje të mëdha që përshkojnë pllakën që po zhytet, përfshirë zona ku pllaka duket se po çahet në mënyrë aktive.

“Është hera e parë që kemi një pamje të qartë të një zone subduksioni të kapur në aktin e vdekjes,” tha Shuck. “Në vend që të mbyllet e gjitha menjëherë, pllaka po shqyhet pjesë-pjesë, duke krijuar mikropllaka më të vogla dhe kufij të rinj. Pra, në vend të një aksidenti të madh treni, është si të shohësh një tren që del ngadalë nga shinat, vagon pas vagoni.”

Një çarje prej 75 kilometrash përmes pllakës

Studiuesit identifikuan disa çarje që përshkojnë pllakën oqeanike. Një nga veçoritë më dramatike përfshin një zhvendosje të madhe, ku një pjesë e pllakës është fundosur me rreth pesë kilometra.

“Ekziston një thyerje shumë e madhe që po e çan në mënyrë aktive pllakën,” shpjegoi Shuck. “Ajo nuk është shkëputur 100 për qind ende, por është afër.”

Aktiviteti sizmik ofron një tjetër të dhënë për atë që po ndodh.

Përgjatë një çarje që shtrihet rreth 75 kilometra, disa pjesë vazhdojnë të prodhojnë tërmete, ndërsa të tjera janë bërë jashtëzakonisht të qeta. Ky ndryshim ka rëndësi, sepse tërmetet ndodhin kur blloqet e lidhura të shkëmbinjve grumbullojnë tension dhe më pas rrëshqasin papritur.

“Pasi një pjesë është shkëputur plotësisht, ajo nuk prodhon më tërmete, sepse shkëmbinjtë nuk janë më të lidhur me njëri-tjetrin,” tha ai.

Mungesa e tërmeteve përgjatë një pjese të çarjes sugjeron, për rrjedhojë, se një pjesë e pllakës tashmë është shkëputur. Sipas studiuesve, ajo zonë e shkëputur po zgjerohet gradualisht.

Korja e Tokës mund të shpërbëhet pjesë-pjesë

Në vend që të dështojë në një ngjarje të vetme gjigante, zona e subduksionit duket se po mbyllet përmes një serie shkëputjesh më të vogla.

Studiuesit e përshkruajnë procesin si përfundim “episodik” ose “pjesë-pjesë”. Pjesë të veçanta shkëputen në kohë të ndryshme, duke çmontuar ngadalë sistemin më të madh tektonik.

Kufijtë transformues luajnë një rol të rëndësishëm. Këto janë thyerje ku pjesë të kores së Tokës lëvizin anash pranë njëra-tjetrës. Në këtë mjedis, ato mund të veprojnë pothuajse si gërrhëse gjeologjike, duke prerë pllakën dhe duke ndihmuar në izolimin e fragmenteve të veçanta.

Pasi një pjesë shkëputet, ajo mund të formojë një mikropllakë. Një mikropllakë është në thelb një pjesë më e vogël e mbështjellës së jashtëm të ngurtë të Tokës, e cila lëviz disi në mënyrë të pavarur nga pllakat kryesore tektonike që e rrethojnë.

Ndërkohë, pjesët pranë të pllakës më të madhe mund të vazhdojnë të fundosen.

Ndërsa shkëputen më shumë pjesë, pllaka e mbetur humbet një pjesë të forcës tërheqëse në drejtim të poshtëm që e mban subduksionin në vazhdim. Shuck e krahason procesin me heqjen e vagonëve nga një tren që ka dalë jashtë kontrollit. Përfundimisht, nuk mbetet mjaftueshëm nga sistemi për të vazhduar në të njëjtën mënyrë.

Shkëputja e secilës pjesë individuale mund të zgjasë disa miliona vjet. Së bashku, megjithatë, këto episode mund të çojnë përfundimisht në përfundimin e një zone të tërë subduksioni.

Misteret e lashta tektonike fillojnë të marrin kuptim

Zbulimi mund të ndihmojë në shpjegimin e mistereve gjeologjike të vërejtura në pjesë të tjera të botës.

Shkencëtarët kanë gjetur fragmente pllakash të braktisura dhe sekuenca të pazakonta shkëmbinjsh vullkanikë që duket se regjistrojnë fazat e fundit të sistemeve të lashta të subduksionit. Deri tani, studiuesit kishin prova se këto sisteme ishin shpërbërë, por shumë më pak informacion të drejtpërdrejtë se si ishte zhvilluar procesi.

Një shembull i rëndësishëm mund të gjendet në brigjet e Baja California-s.

Atje, gjeologët kanë identifikuar mikropllaka fosile të mbetura nga pllaka Farallon, një pllakë e madhe oqeanike e lashtë që dikur shtrihej në një pjesë të madhe të Paqësorit lindor.

Këto fragmente kanë sugjeruar prej kohësh se pllaka Farallon nuk u zhduk thjesht në një ngjarje të vetme. Vëzhgimet nga Kaskadia tani ofrojnë një shpjegim të mundshëm se si formohen mbetje të tilla.

Në vend që të shembet e gjitha njëherësh, një zonë subduksioni në vdekje mund të shpërbëhet gradualisht, duke lënë pas fragmente më të vogla pllakash të shpërndara si dëshmi gjeologjike.

Pllakat që çahen mund të shkaktojnë ndryshime vullkanike

Shkëputja mund të ndryshojë gjithashtu atë që ndodh më thellë në sipërfaqen e Tokës.

Kur një pjesë e një pllake që po zhytet shkëputet, mund të krijohet një hapje e quajtur “dritare e pllakës”. Ky boshllëk lejon që materiali më i nxehtë nga manteli të ngrihet drejt sipërfaqes.

Ky material që ngrihet mund të ndryshojë prodhimin e magmës dhe potencialisht të kontribuojë në episode të aktivitetit vullkanik.

Ndërsa shpërbërja vazhdon, kufijtë tektonikë mund të zhvendosen, mund të formohen mikropllaka të tjera dhe pjesë të ndryshme të sistemit të subduksionit mund të mbyllën në kohë të ndryshme.

“Është një shpërbërje progresive, një episod pas tjetrit,” tha Shuck. “Dhe kjo përputhet shumë mirë me atë që shohim në regjistrin gjeologjik, ku shkëmbinjtë vullkanikë bëhen më të rinj ose më të vjetër në një sekuencë që pasqyron këtë çarje hap pas hapi.”

Kjo lidhje midis vëzhgimeve moderne dhe shkëmbinjve të lashtë u jep studiuesve një mënyrë të re për të interpretuar mbetjet e kufijve të pllakave që janë zhdukur prej kohësh.

Çfarë do të thotë kjo për tërmetet e Kaskadias

Gjetjet ngrenë gjithashtu një pyetje të rëndësishme për veriperëndimin e Paqësorit: a mund të ndikojnë këto çarje të sapoidentifikuara në tërmetet e ardhshme?

Studiuesit tani duan të kuptojnë nëse një tërmet i madh mund të vazhdojë të përhapet përgjatë njërës prej këtyre çarjeve apo nëse pjesët e dëmtuara të pllakës mund të ndryshojnë rrugën e përhapjes së çarjes.

Një çarje është lëvizja e shpejtë përgjatë një thyerjeje që prodhon një tërmet. Distanca që përshkon një çarje dhe strukturat me të cilat përballet gjatë rrugës mund të ndikojnë ndjeshëm në madhësinë dhe sjelljen e një tërmeti.

Për momentin, studiuesit theksojnë se zbulimi nuk e ndryshon ndjeshëm rrezikun nga tërmetet në Kaskadia në një shkallë kohore njerëzore.

Rajoni është ende i aftë të prodhojë tërmete jashtëzakonisht të mëdha dhe cunane. Shpërbërja e vëzhguar nën oqean po zhvillohet gjatë miliona viteve, jo gjatë dekadave apo shekujve.

Megjithatë, përfshirja e këtyre strukturave të sapozbuluara në modelet e tërmeteve mund të përmirësojë përfundimisht kuptimin e shkencëtarëve për mënyrën se si mund të sillen çarjet e ardhshme.

Për gjeologët, Kaskadia po ofron diçka edhe më të rrallë: një mundësi për të parë një nga sistemet e mëdha tektonike të Tokës teksa shpërbëhet ngadalë, pjesë-pjesë.

[#cahet](#) [#paqesori](#) [#Toka](#) [#VizionPlus](#)

WRITTEN BY
Taulant Halili
Gazetar/e · Vizion Plus

[Të gjithë artikujt →](#)

Vazhdo të lexosh

LIFESTYLE

Italia ndalon burkën në shkolla, Hixhabi d...

Taulant 25 Sht
Halili 17:23

LIFESTYLE

Parashikimi i motit për ditën e shtunë, çfarë...

Redaksia 25 Sht
Web 16:49

LIFESTYLE

Kujdesi për lëkurën: 5 gabime të përditshm...

Elisjeda 25 Sht
Kiko 11:38

REKLAMË

Pamja këtu është e ri-koduar për ta futur në dokument. Artefakti autoritar është skedari WebP i ruajtur, dhe hash-i i tij është ai i shtypur te faqja e parë — pra dallimi është i verifikueshëm, jo i fshehur.